

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТ

Гоце Делчева 8а, 11000 Београд

Извештај комисије о оцени докторске дисертације

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТУ
ФАКУЛТЕТУ ЗА КУЛТУРУ И МЕДИЈЕ
БЕОГРАД

ЗАВРШНИ РАД НА СТУДИЈАМА ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

(навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ)

На основу одлуке Сената Универзитета од _____, пошто смо проучили урађену
ДОКТОРСКУ ДИСЕРТАЦИЈУ под називом:

(навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ)

СТРАТЕГИЈЕ КОМУНИКАЦИЈЕ У КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА

кандидата: МА Сања Вучинић подносимо следећи:
(звање, име и презиме кандидата)

РЕФЕРАТ

1. Основни подаци о кандидату, докторској дисертацији/ уметничком пројекту

(Елементарни подаци о кандидату, наслову рада, обиму и библиографским подацима)

Биографски

Сања Вучинић је рођена 1984. године у Београду. Основне студије завршила је на Факултету за пословне студије Мегатренд универзитета 2007. године, а мастер студије на Факултету за културу и медије 2010. године радом на тему: „Стратегија комуникације у кризи и односи с медијима”.

Професионална каријера:

Од 2007. године ради у области маркетинга и односа с јавношћу у СВА агенцији за тржишне комуникације, од 2011. године ради на позицији директора за односе са клијентима (*Client Service Director*) и одговорна је за стратешко планирање комуникационих активности и управљање пројектима у области маркетинга и односа с јавношћу за клијенте агенције, као и за управљање и координацију агенцијских сектора.

Научна активност:

- Филиповић, С. (2012): *Гофманов глумац као аватар: могућност примене драматуршког модела у виртуелном комуницирању*, ЦМ часопис за управљање комуницирањем, број 23, Факултет политичких наука, Београд
- Манић, Љ., Филиповић, С. (2013): *Управљање корпоративним комуникацијама путем друштвених медија*, Годишњак Факултета за културу и медије, број 5, 2013.

Докторска дисертација под називом „Стратегије комуникације у кризним ситуацијама” има 261 страну и 146 библиографских јединица.

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТ

Гоце Делчева 8а, 11000 Београд

Извештај комисије о оцени докторске дисертације

2. Предмет и циљ докторске дисертације/уметничког пројекта

2.1. Предмет докторске дисертације

Предмет истраживања у овој докторској дисертацији је испитивање везе између стратешки планираног комуницирања у кризним ситуацијама и ефекта кризе на репутацију и целокупно пословање организација.

Значајан сегмент предмета докторске дисертације је стратешко проактивно и реактивно планирање и припреме за потенцијалну кризну ситуацију.

Теоријски и емпиријски преглед предмета истраживања захтевао је да се у категоријално-појмовном систему дефинишу два појма: криза и комуникација, што је учињено кроз анализу фактора тржишног окружења и специфичности у процесу кризне комуникације која је, по својој природи, најсложенији облик одржавања тржишне позиције компаније.

Издвојен је као значајан сегмент сплет активности које се предузимају у превенцији и пре настанка кризе, пре свега кризног плана и кризног штаба у организацији, поступање према стратешким моделима понашања и примена стратешких техника и алата у циљу превазилажења кризних ситуација, као и евалуацијом у посткризном периоду.

Посебан сегмент предмета истраживања у овој докторској дисертацији представља опис и научно објашњење процеса стратешког управљања кризом и очувањем позиције на тржишту, што је учињено кроз дефинисање појмова кризног менаџмента, управљања кризама, утицаја кризе на радну мотивацију, процес контроле и минимизирања штете.

Важан сегмент предмета истраживања у докторској дисертацији представља опис и научно објашњење владајућих трендова у управљању кризом, практично – претварањем кризе у конкурентску предност компаније.

Просјорно, предмет истраживања има најшири могући обухват међународног тржишта.

Временски, предмет истраживања је тежишно обухватио период од 2000. до 2014. године.

Дисциплинарно, предмет истраживања припада научном пољу друштвено-хуманистичких наука (комуникологија, психологија, социологија, информатика) и науци о управљању.

2.2. Циљеви докторске дисертације

2.2.1. Научни циљеви докторске дисертације

Научни циљеви истраживања у овој докторској дисертацији су: *гескрипција (опис)*, *класификација* и *типологија* кризног комуницирања.

Посебан ниво научног циља је анализа *концептуалних модела* управљања кризним комуникацијама, од управљања комуникацијом, стратешким планирањем, до управљања људским ресурсима у стању кризе.

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТ

Гоце Делчева 8а, 11000 Београд

Извештај комисије о оцени докторске дисертације

2.3. Друштвени циљеви докторске дисертације

Основни друштвени циљ израде докторске дисертације био је да се на основу резултата теоријско-емпиријског истраживања оформи јасна, општа слика о комуникацији и менаџменту у условима кризе, и спознају досадашња искуства управљања кризном комуникацијом на националном и међународном нивоу, те да се на бази тих сазнања подстакну активности на формулисању јединственог модела кризног комуницирања и његовог утицаја на савремено пословање. На основама анализе и дате дефиниције модела управљања кризним комуникацијама могуће је развијати свест о кризи и њеном утицају на тржиште.

Осим тога, резултати истраживања у докторској дисертацији могу бити добра платформа за формулисање прецизних мисија, циљева и задатака органа управљања компанија у кризним ситуацијама, да би се остварили стратешки планови превенције кризе, управљања кризом и санирање њених последица по организацију.

Крајњи друштвени циљ израде ове докторске дисертације је да се на основу добијених резултата из анализе праксе функционисања система кризне комуникације, понуди предлог новог, јединственог и софистицираног концептуалног модела управљања кризом, примереног светским стандардима у овој области.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

(Објаснити да ли су хипотезе научно потврђене или оборене)

Из предмета и циља докторске дисертације формулисане су хипотезе које гласе:

3.1. Генерална (општа) хипотеза истраживања

Што је стрављенија кризне комуникације боље припремљена, организација ће успешније решити кризну ситуацију.

3.2. Посебне хипотезе истраживања

Посебна хипотеза (Х-1): *Уколико организација нема израђену стрављенију кризне комуникације, уколико ће последице кризе имати негативнији утицај на репутацију и пословање организације.*

Индикатори за прву посебну хипотезу: писани искази у научној и стручној литератури посвећени кризној комуникацији, друштвено-хуманистичким наукама (комуникологија, психологија, социологија, менаџмент), налази експерата, познавалаца ове области.

Посебна хипотеза (Х-2): *Што је стрављенија кризне комуникације боље припремљена, организација ће имати бржи и квалитетнији одговор на кризу.*

Индикатори за другу посебну хипотезу: писани искази у научној и стручној грађи о развоју стратешке комуникације и стратешког менаџмента, с посебним освртом на кризни менаџмент.

Посебна хипотеза (Х-3): *Што су чланови кризног штаба организације боље*

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТ

Гоце Делчева 8а, 11000 Београд

Извештај комисије о оцени докторске дисертације

припремљени за управљање кризом и кризном комуникацијом, организација ће успешније решити кризну ситуацију.

Индикатори за прву посебну хипотезу: писани и вербални искази и статистички подаци о организацији кризне комуникације у различитим организацијама.

Посебна хипотеза (Х-4): *Што су активности које кризом захваћене организације спроводе ка свим кључним јавностима боље планиране, то ће организација имати више успеха у очувању своје репутације и имиџа својих производа и услуга.*

Индикатори за четврту посебну хипотезу: писани искази у научној и стручној литератури посвећени екстерниј кризној комуникацији и односима с јавношћу.

Посебна хипотеза (Х-5): *Уколико компанија стратешки планираним комуницирањем не попуни „комуникациону празнину“ која се јавља услед повећаног интересовања јавности – вести о кризи ће се неконтролисано ширити и могу нанети трајну штету уледу компаније.*

Индикатори за пету посебну хипотезу: писани искази у научној и стручној литератури посвећени руморној комуникацији.

4. Кратак опис садржаја

Садржај докторске дисертације кандидат је рашчланио на тринаест логичких и међусобно повезаних структуралних чинилаца:

Увод као теоријски улаз у материју којом се докторска дисертација бави, назнака праваца којима се креће истраживање и појашњење иницијалне идеје истраживања.

Други структурални чинилац докторске дисертације обухвата разрађен методолошки оквир истраживања с тежиштем на формулацији проблема истраживања, одређењу предмета, циљева, хипотеза и начина истраживања, те научне и друштвене оправданости израде докторске дисертације.

Трећи структурални чинилац докторске дисертације посвећен је потпунијем теоријском оквиру истраживања с тежиштем на дефинисању категоријално-појмовног система у директној вези с предметом докторске дисертације, односно с акцентом на дефинисању појмова: криза, комуницирање, стратешка комуникација и уважавање специфичности кризне комуникације, који у постојећој домаћој теорији нису на адекватан начин дефинисани.

Четврти структурални чинилац докторске дисертације пружа увид у фазе управљања у кризи и истражује се функција стратешке комуникације у овом процесу.

Пети структурални чинилац докторске дисертације води кроз све фазе планирања: од истраживања и предвиђања криза, постављања циљева и дефинисања циљних јавности у кризи, до детаљне анализе проактивних и реактивних комуникационих стратегија, као и стратегија одговора на кризу, дефинисања кључних порука и одабира адекватних комуникационих техника и алата у кризи, као и успостављање кризног штаба.

Шести структурални чинилац докторске дисертације анализира процесе препознавања и обуздавања кризе, избор и примену адекватне стратегије, као модела и начела за успешно

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТ

Гоце Делчева 8а, 11000 Београд

Извештај комисије о оцени докторске дисертације

реаговање на кризу.

Седми структурални чинилац докторске дисертације односи се на интерно комуницирање у кризним ситуацијама, укључујући и управљање људским ресурсима и специфичностима овог процеса, кризни менаџмент и његове импликације на успешност кризног комуницирања.

Осми структурални чинилац докторске дисертације обухвата анализу екстерног комуницирања у кризним ситуацијама са заинтересованим јавностима и њиховим импликацијама на успешност у решавању криза компанија.

Девеџи структурални чинилац докторске дисертације обухвата анализу улоге медија у кризним ситуацијама, специфичан однос медија према кризама, као и систематизована правила и технике за односе с медијима и наступе менаџмента организације пред јавношћу.

Десети структурални чинилац разматра утицај руморног комуницирања на распламсавање кризе у организацији, односно разлоге због којих настаје ова врста незваничне комуникације и како је превенирати.

Једанаести структурални чинилац систематизује улогу нових медија (дигиталних) у кризним ситуацијама, њихову специфичност и начине управљања истим.

Дванаести структурални чинилац анализира моделе управљања комуницирањем у посткризном периоду, дајући концепте тумачења кризе и обрасце за евалуацију кризне комуникације.

Тринаести структурални чинилац повезује појмове етика, професионализам и друштвена одговорност и њихово тумечење у кризним ситуацијама.

Следе закључна разматрања са синтетичким резултатима истраживања по главама докторске дисертације.

5. Остварени резултати и научни допринос

(Конкретно навести допринос научној, стручној или уметничкој области)

Теоријско-емпиријски материјал презентован у овој докторској дисертацији потврдио је сву сложеност истраживања комуниколошких и управљачких модела у кризној комуникацији.

У уводном, теоријском оквиру истраживања стратешког кризног комуницирања, кандидат је указао на важност разумевања и поштовања улоге комуникације у превенцији, вођењу и разрешењу кризе у организацији. Пораст броја глобалних и локалних кризних ситуација прети дестабилизацијом компанија и самог тржишта. Отуда, аутор с правом закључује да ће се ускоро све већи број организација налазити пред питањима која излазе из терије и праксе менаџмента каквог познајемо и прећи увелико на терен друштвено-хуманистичких наука, посебно комуникологије, као виталног чиниоца разумевања тржишта, и то на регионалним, националним и локалним нивоима. Последице неразумевања потребе за фузијом менаџмента и комуникација су присутне на тржишту и *de facto* наносе материјалну штету компанијама на економском, али и политичком, социјалном и безбедносном плану.

Резултати истраживања изнети у овој докторској дисертацији показали су неминовност и неопходност другачијег погледа на кризно комуницирање. Навођењем конкретних примера, кандидат је указао на разноврсна питања и могуће одговоре на изазове кризе, као и на различите начине и методе отклањања последица насталих у

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТ

Гоце Делчева 8а, 11000 Београд

Извештај комисије о оцени докторске дисертације

случајевима неразумевања механизма кризног комуницирања.

Научни допринос ове докторске дисертације огледа се, пре свега, у теоријски коректном извођењу дефиниција категоријалних појмова ко што су: „криза“ и „комуникација“ који су у научној теорији и пракси менаџмента до сада били прешироко дефинисани, и у утврђивању коректне научне основе за успостављање јединственог савременог система управљања кризним комуникацијама на тржишту, способног да одговори на нове изазове, ризике и претње.

Системи кризног управљања, посебно методи, облици и средства који се користе у кризној комуникацији и управљању кризом у сталном су динамичком процесу мењања под утицајем научног сазнања, неопходности сталне превенције и могућих последица које изазивају протекционизам и неразумевање потребе за променама, као и под утицајем практичних односа глобалних, регионалних и националних субјеката, њихових интереса, циљева, активности и ефеката у управљању комуникацијама. Управо тај, динамичан процес промена, који се дешава у области кризне комуникације на глобалном, регионалном и националном нивоу, захтевао је од кандидата систематско теоријско-емпиријско истраживање верификаторског типа, чији резултати представљају истински научни допринос научној области комуникологије.

Истраживање компартивне праксе кризног комуницирања у различитим организацијама, без сумње, омогућиће научну критику и усавршавање досадашњих научних сазнања о актуелним системима комуникација, као и њихову имплементацију у научну теорију и праксу кризног комуницирања, што такође представља значајан научни допринос ове докторске дисертације.

Посебан аспект научног доприноса огледа се кроз допринос дисертације развоју методолошких модела и алата за емпиријска истраживања друштвених феномена повезаних с кризним комуницирањем.

Посебан научни допринос ове докторске дисертације огледа се формирању новог и јединственог концептуалног модела за управљање кризним комуникацијама, компатибилног и интероперабилног с другим сличним моделима у развијеним земљама, као и у провери и усавршавању примењених метода, техника и инструмената у истраживању сложених система кризних комуникација.

6. Закључак

(Навести да је докторска дисертација/уметнички пројекат урађена у свему према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно или уметничко дело и да су се стекли услови за његову јавну одбрану)

- 1) Докторска дисертација под називом: „Стратегије комуникације у кризним ситуацијама“ кандидата МА Сање Вучинић урађена је у складу с одлуком о одобравању израде дисертације. Кандидат је тему обрадио на 261 страни, при чему 246 страна чини излагања о проблему и предмету истраживања.
- 2) Тема је сложена и мултидисциплинарна и припада научним областима друштвено-хуманистичких, организационих, економских и техничко-технолошких наука, посебно научним дисциплинама комуникологије, медиологије, менаџмента, психологије, социологије. Због њене наглашене сложености, она је у теоријско-емпиријском смислу код нас била недовољно научно обрађена, а недостајао јој је и адекватно дефинисан категоријално-појмовни систем.

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТ

Гоце Делчева 8а, 11000 Београд

Извештај комисије о оцени докторске дисертације

- 3) Тема докторске дисертације је веома актуелна и биће актуелна све док постоје тенденције настанка криза у пословању организација. Теоријска разрада предмета дисертације захтевала је прожимање битних теоријских ставова и искустава актуелне праксе и њихово смислено и аргументовано исказивање као сазнајне, научно и практично применљиве целине.
- 4) Дисертација је писана коректним језиком науке, јединственим и јасним стилем.
- 5) Одабрана литература и извори су примерени потребама рада како по квалитету садржаја, тако и по обиму. Коришћени извори дали су довољну основу за битна закључивања о проблему и предмету истраживања, као и за доказивање постављених хипотеза. Изворе и литературу кандидат је правилно користио, што се види из чињенице да је постављене хипотезе ваљано потврдио.
- 6) Комисија за оцену завршног рада/докторске дисертације је, на основу свега изложеног, закључила да је докторска дисертација под називом: „Стратегије комуникације у кризним ситуацијама“ оригинално и самостално научно дело кандидата МА Сађе Вучинић и да садржи наведене научне доприносе, те предлаже наставно-научном већу Факултета за културу и медије, Универзитета Џон Незбит да одобри њену јавну одбрану.

Место и датум:
У Београду, 12.01.2015. године

Чланови Комисије за оцену
докторске дисертације:

1. Проф. др Беба Ракић, члан
Факултет за пословне студије

2. Проф. др Мирко Милетић, члан
Факултет за културу и медије

3. Проф. др Миливоје Павловић,
ментор
Факултет за културу и медије